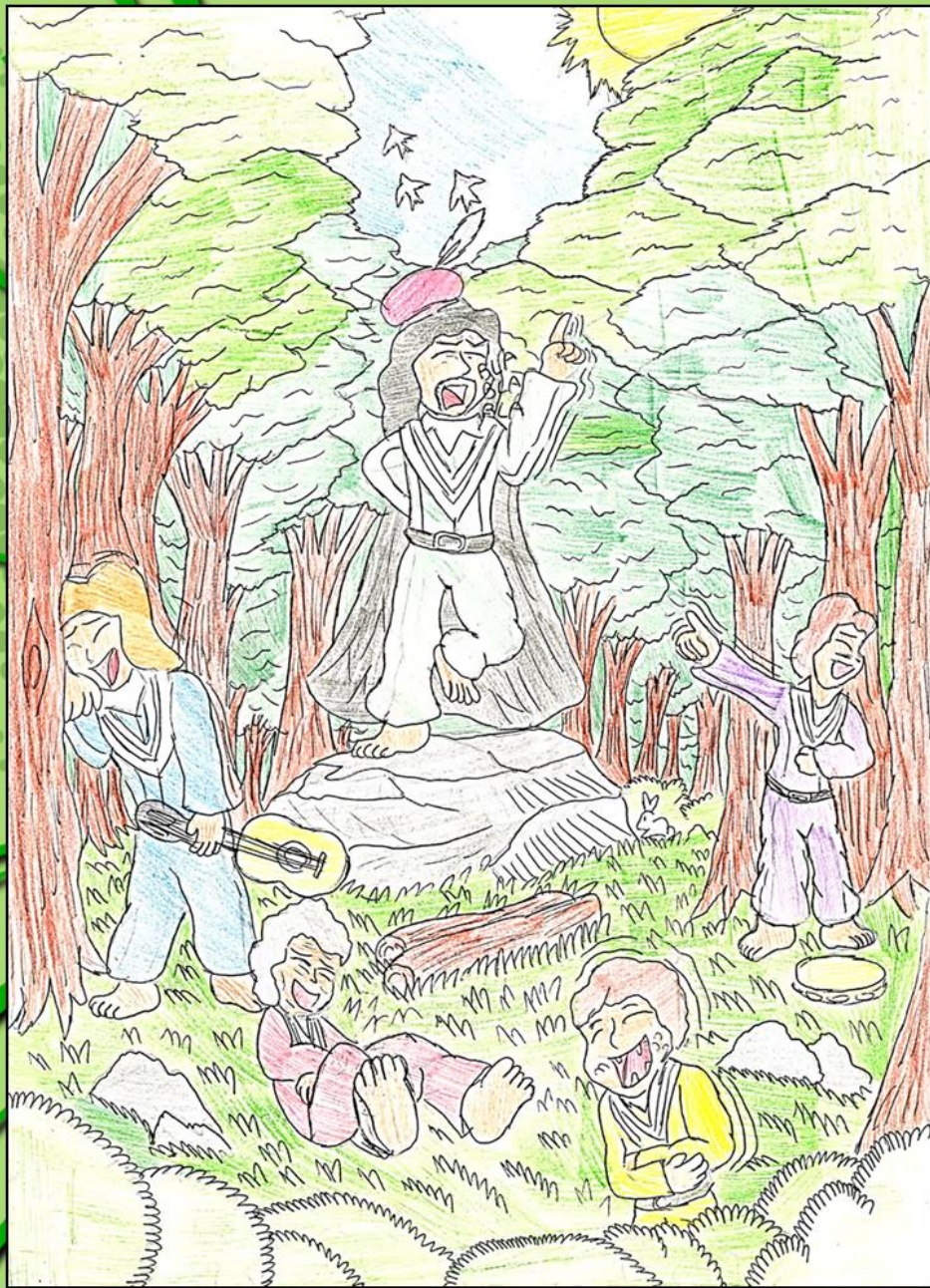

Capítol 9

En Pere Saputo, estudiant de la tuna

Pere Saputo:

- Torno a ser home!

Ja era hora de recuperar la meva **dignitat**.

Allà està el sol, que il·lumina tota la terra!

El món es meu!

Perdona'm mare, per no tornar als teus braços encara.

I dit això, en Pere va seguir el seu camí.

Sentia alegria per estar fora del convent.

No sabia a on anava.

Tan sols sabia que volia anar més lluny.

Conèixer més món.

Va començar a pujar una **serra** amb molts arbres.

Era com una selva.

Va acabar de pujar una costa,
es va ficar en una zona apartada del camí
i va decidir asseure a menjar.

Va treure el menjar de la seva bossa.

El menjar li havien preparat Sor Mercè

i la mare priora.

Va menjar molt a gust i a l'estona es va quedar adormit.

Va dormir durant una hora.

En aquella estona, van passar 4 joves a prop d'on dormia en Pere,
perquè també buscaven **dreceres** a fora del camí.

La **dignitat** és la qualitat de les persones que mereixen respecte.

En aquesta frase, **serra** és un conjunt de muntanyes petites.

Una **drecera** és un cam més curt per anar d' un lloc a un altre.

Els joves eren estudiants de la **tuna**.

També se'ls anomenava tunos.

Tenien entre 14 y 20 anys.

Anaven vestits amb capa, barret
i portaven instruments musicals.

Els tunos van veure a en Pere adormit
i es van apropar per mirar-lo millor.

Tuno 1:

- Mireu quin jove tan maco.
Se'l veu tan tranquil aquí adormit...

I aquest cabell llarg i negre, es preciós.

Aquest jove és molt maco.

Sembla un àngel!

Tuno 2:

- Anem a deixar-lo en pau.

Tuno 3:

- No.
Millor el despertem i que vingui amb nosaltres.

Tuno 4:

- Sí.
Anem a despertar-lo.

La **tuna** és una agrupació d'estudiants universitaris que es vesteixen amb vestits i es dediquen a cantar i tocar instruments mentre viatgen. Estudiaven durant uns mesos i recorrien pobles tocant música i fent espectacles durant altres mesos.

Als dos primers tunos

també els va semblar bona idea despertar a en Pere.

De cop i volta, un d'ells va cridar:

Tuno 1:

- **Expergicere, frater, et surge!**

Aquesta frase està escrita en llatí i significa el següent:
¡Desperta germà i lleva't!

En Pere va despertar-se espantat.

Va escoltar una veu que parlava una llengua que no entenia.

Va veure a 4 joves al seu voltant

i va pensar que eren els agutzils d'Osca que venien a arrestar-lo.

Però, al veure els instruments,

va saber que no eren els algutzirs d'Osca.

Els instruments que portaven eren:

- Una **viola**.
- Un violí.
- Una pandereta.
- Un **xiulet**.

Una **viola** és un instrument de corda semblant a un violí.

El **xiulet** era un instrument petit de vent que genera un so agut.

Tuno 1:

- **¡Noli turbari!
Escolastici enim sumus,
et te miramur et amore prosequimur.**

Aquesta frase està escrita en llatí i significa el següent:
No t'espantis!
Som estudiants i et mirarem amb admiració i amor.

En Pere es va llevar del terra i els va dir:

Pere Saputo:

- Senyors, no entenc la vostra llengua.
Si no em parleu en castellà, no us puc entendre.

Aquesta frase està escrita en llatí i significa el següent:
No tenim permís.
Tan sols podem parlar en llatí.

Tuno 1:

- **Non licet nobis.
Alio sermone uti quam latino.**

Pere Saputo:

- Senyors, espero que no m'esteu prenent el pel.

Parleu en la meva llengua o ja veure el que us faig...

En Pere està amenaçant als tunos. Els he demanat que parlin en castellà.

Un dels tunos que no volia problemes, veia que en Pere era un home fort. El tuno tenia por de que els fes mal. Així que va interrompre la conversa i li va dir al jove que parlava en llatí:

Tuno 2:

- Vols callar!
El mosso té raó.
No entén el llatí.

Llavors, es va dirigir a en Pere.

Tuno 2:

- Perdona, jove.

Estàvem caminant per la serra
i ens hem **topat** amb tu per casualitat.

Topar-se amb algú és trobar-se amb algú.

T'hem estat observant
i hem pensant que podries ser estudiant de la tuna.
Podries venir amb nosaltres.
Viuràs la millor vida del món.

Però, pel que veig, crec que no coneixes el nostre treball.

Pere Saputo:

- No busco treball.
A més, no sé parlar llatí, ni tinc vestit com vosaltres.

Tuno 3:

- Jo t'ensenyaré a parlar llatí.
En 15 dies sabràs la llengua.

Pere Saputo:

- **Doncs jo et prometo que, en 8 dies, aprendré a parlar llatí.
I et sobren 7 dies per veure'm parlar sense problemes.**

En Pere fa una broma sobre els dies que li fan falta per a aprendre a parlar llatí. En Pere diu que en un dia pot aprendre la llengua.

Als joves els va agradar la resposta.

Van abraçar amb alegria a en Pere i el van anomenar company.

Pere Saputo:

- Bé, el primer problema és el vestit.
No tinc vestit d'estudiant de tuna.

Tuno 4:

- Això no és un problema!
El meu vestit és molt llarg.
Agafem una navalla o una tisora
i ens ho repartim per a tots dos.

Van tallar el vestit del jove a les mesures d'en Pere.

Al cap d'una estona, en Pere estava vestit de tuno.

Li van posar una gorra i el **van beneir**.

Abans de seguir el seu camí,

En Pere va parlar amb els estudiants.

Beneir és demanar la protecció de Déu a algú o a alguna cosa. Es beneeix fent una creu amb la mà.

Pere Saputo:

- Senyors, segur que tots vosaltres teniu moltes habilitats.
Ara, jo vull ensenyar-vos algunes que jo tinc.

En aquell moment, en Pere va donar tres passes molt ràpid i d'un salt, va pujar a les espatlles d'un dels tunos.

Agilitat és l'habilitat de canviar ràpid la posició o postura del cos.

Tots es van quedar molt sorpresos per l' **agilitat** d'en Pere.

Pere Saputo:

- Apa, company!

Jo aquí a daltestic tan còmode i segur,
com una **matrona romana** a la seva llitera.

Una **matrona romana** era una dona ciutadana de l'imperi romà que estava casada amb un altre romà.

El jove que tenia a en Pere a les seves espatlles va donar diversos passos endavant.

En Pere, pujat a sobre del jove, va començar a imitar animals, persones i altres coses.

Algunes coses que va imitar han ser:

- L'àguila.
- El mico.
- El porc.
- El **tornaveu**.
- La **mestressa de cries**.
- Un sastre.
- I un sabater.

El **tornaveu** és un element de les esglésies que serveix per a escoltar millor a una persona que parla des d'un púlpit.

Una **mestressa de cries** era una dona que alletava a un nadó que no era seu.

L'**accent**, en aquest cas, significa el to de veu de les persones.

Regions es refereix a zones, ciutats o comunitats d'Espanya.

En Pere imitava **l'accent** de diferents **regions** d'Espanya.

L'accent que millor li sortia era el de Navarra.

Els joves estaven sorpresos per les habilitats d'en Pere.

Tuno 2:

- Aquestes imitacions són molt bones.

La gent ens donarà molts diners en veure'ns.

Guanyarem com un canonge de Toledo.

Aquesta frase vol dir que guanyaran molts diners. Toledo era una ciutat molt rica i famosa en aquella època.

Tuno 3 (amb en Pere Saputo a les espatlles):

- Escolta, doncs gairebé no peses res.
No seràs un esperit?

Pere Saputo:

- Pot ser...
Ja veureu, anem a fer una rotllana.

Els joves es van posar en rotllana.

En Pere seguia a sobre de les espatlles d'un dels tunos.

La capa d'en Pere tapava els caps de tots els tunos, excepte la del tuno que tenia davant.

Com si estigués en un **púlpit**,
va començar a dir un discurs molt **esbojarrat**.
A tots els joves els va fer molta gràcia.

Pere Saputo:

- Jo soc l'àngel salvador d'aquest món perdut!

Va dir moltes més coses.

Els joves van estar rient durant 15 minuts.

En Pere va baixar de les espatlles del tuno.

El **púlpit** és una zona de les esglésies que utilitzen les persones religioses per a predicar i resar davant del públic.

Un **disbarat** es alguna cosa ridícula i sense sentit.

Pere Saputo:

- Ara anem a veure si sóc un esperit o sóc un home de carn i ós.

Tu, company, vine aquí!

Va assenyalar a un dels tunos, que es va apropar fins a en Pere.

Llavors, en Pere el va agafar del darrere i el va llançar pels aires com si fos un **barró**.

Va arribar molt lluny.

Per a en Pere, el jove pesava menys que la palla.

La resta dels joves estaven sorpresos per la força d'en Pere.

Li van demanar que els llancés un a un.

Els joves pesaven molt poc.

Menys de 60 quilos cadascun.

El més graciós de tots els tunos era el més prim.

Era el tuno que tocava el xiulet.

**Aquell jove era tan prim,
que s'havia deixat a casa les carns
i només deixava de viatge els ossos i la pell.**

Un barró és una barra de ferro gran i pesada. El barró s'utilitza al tir de barra que és un esport atlètic tradicional aragonès que consisteix en llançar barres pesades el més lluny possible.

Aquesta frase és una exageració per a indicar que el jove era molt prim.

En Pere va llançar diverses vegades al tuno més prim.

El tuno va aconseguir caure al terra de diferents maneres i amb postures diferents.

Tots els tunos s'ho van passar bé veient els llançaments.

Tuno 4:

- **Viu Déu** que, des de d'avui,
aniràs a ser el **cap** d'aquesta **companyia!**
Però, si us plau, digues qui ets i d'on vens.

Viu Déu és un jurament
que es feia antigament.
És el mateix que dir:
T'ho juro.

Pere Saputo:

- Senyors, el que soc ja ho heu vist.

En aquesta frase, ser el
cap, significa ser el
líder.

D'on vinc?

Ja ni me'n recordo,
perquè vaig d'un costat a un altre amb preses
i se m'oblida d' on vinc.

Una **companyia** és un
grup de persones
junttes.

Com em dic?

Com vulgueu vosaltres.

No me'n recordo de com em dic.

Podeu batejar-me de nou

i posar-me el nom que vulgueu.

Fins i tot podeu posar-me un nom de dona.

El que us puc dir és que soc honrat

i la meva família és bona gent.

I us prometo el següent:

el dia que no podem guanyar-nos la vida com tunos,

jo posaré 30 **escuts d'or i plata**

que tindrè en el meu poder i ens salvaran.

Els escuts d'or
i plata eren les
monedes que hi havia
en aquella època.

Els joves a l'escoltar tants secrets
i veure les bones intencions d'en Pere,
li van agrair la seva companyia
i van decidir posar-li un nom.

Tuno 3:

- T' anomenarem Cisquet.

Cisquet (Pere Saputo):

- Em sembla bé.
Però no vull ser el cap d'aquesta companyia.
Soc l'últim que ha entrat
i, a més, no soc estudiant de la tuna encara.

La resta dels joves van acceptar i es van posar a menjar.
No es van donar compte de tard que s'havia fet.

Quan van acabar de menjar,
els quatre tunos i en Pere
van sortir de la serra i van seguir el seu camí.